

פנייה לוועדת האתיקה של בית הספר לחינוך

מחקרי סטודנטים:

סטודנטים העומדים להגיש הצעת מחקר לתואר שני/שלישי יתייעצו עם המנחה לגבי הצורך בהגשת בקשה לוועדת האתיקה של ביה"ס לחינוך. לשם כך, על הסטודנטים למלא ולהעביר למנחה את טופס הבקשה (ראה בהמשך), אשר מתייחסת לנושאים המרכזיים של תחום האתיקה ומאפשרת בירור ממוקד של הנושא בין המנחה לסטודנט החוקר. ברצוננו להדגיש באופן כללי את חשיבותם של מספר גורמים אליהם ראוי להתייחס. אלו כוללים נושאים הקשורים למחקרים ניסויים ומחקרים מתאמיים, קבלת אישור הורים כשמדובר בקטינים והסכמה מודעת, התאמת המערך המחקרי וכלי המחקר לרמה ההתפתחותית של המשתתפים, קבלת אישור מוסדות ורשויות רלוונטיים, מתן אפשרות לסירוב השתתפות או הפסקת המחקר בכל שלב מבלי לחשוש או להיפגע, שמירה על אנונימיות המשתתפים, ניהול רשומות ושמירתם בהתאם לחוק. נפנה את תשומת לב המנחים ותלמידי המחקר לכללי האתיקה כפי שנוסחו ב – APA Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct, ובניסויים בעלי השלכות רפואיות למסמך 'תקנות בריאות העם' (ניסויים רפואיים בבני אדם התשמ"א, 1980). מסמכים אלו נמצאים בתיקיית ועדת האתיקה, תחת קטגוריית "טפסים" באתר ביה"ס לחינוך.

1. מנחים שיחליטו שאין צורך בפנייה לוועדת האתיקה והנושא מטופל על ידם, בעת הגשת הצעת המחקר לתואר שני/שלישי תצורף הבקשה חתומה על ידי הסטודנטים החוקרים והמנחים מבלי שוועדת האתיקה תטפל ישירות בבקשה.
2. מנחים שיבקשו (מסיבות שונות) את אישור ועדת האתיקה של ביה"ס לחינוך, הסטודנטים יגישו לוועדה את הבקשה, את תקציר המחקר וטופס הסכמת הורים (במידת הצורך) לאישור מחקרי. יש לצרף את כל האישורים הרלוונטיים לפי ההוראות בטופס.

מחקרי חברי סגל:

חברי סגל המעוניינים לקבל אישור ועדת אתיקה עבור מחקריהם, יגישו את הבקשה לוועדה. חברי סגל שידרשו לאישור הועדה על מנת לקדם את מחקריהם ברשות המחקר האוניברסיטאית ובמקומות נוספים, יחלו בוועדת האתיקה של ביה"ס לחינוך ולאחר מכן יפנו לוועדת האתיקה האוניברסיטאית, שרק היא המוסמכת להנפיק את האישור המוסמך. למותר לציין שהוועדה האוניברסיטאית לא תדון בפניות שלא עברו את הועדה הבית ספרית.

את הטפסים יש למלא במלואם ב-Word או PDF בלבד ולהגישם בדואל לגב' חוה גואטה guetah@mail.biu.ac.il במידה שוועדת האתיקה תדרוש זאת, יש להגיש בקשה מתוקנת בהתאם להערות.

בתודה על שיתוף הפעולה,
יו"ר ועדת האתיקה: ד"ר סיגל עדן
חברי הועדה: ד"ר מימי אלפסי, ד"ר פסקל בן עוליאל, פרופ' אלי הולצר, ד"ר יוסי הראל פיש, ד"ר מני יערי, ד"ר ניר מדג'ר, ד"ר ענת מועד, פרופ' דוד פסיג

ב"ה, תאריך: _____

אוניברסיטת בר אילן
ביה"ס לחינוך
טלפון: 03-5318094
פקס: 03-7384029

אל
ד"ר סיגל עדן
יו"ר ועדת האתיקה
ביה"ס לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן

אני הח"מ, מצהיר בזאת כי קראתי את נהלי הפנייה לוועדת האתיקה של בית הספר לחינוך.

תאריך

חתימה

שם הסטודנט/ית החוקר/ת

בקשה לאישור ועדת האתיקה

חלק I: פרטי הסטודנט/חוקר והמחקר

1. שם הסטודנט/חוקר: _____ לתואר: _____

דואל: _____

טלפון נייד: _____

2. שם המנחה: _____

3. נושא המחקר: _____

4. מטרת המחקר: _____

5. תקציר הליך המחקר (מספר המשתתפים, גיל, מין, קריטריונים להכללה, משך המחקר וכו')

(נא לצרף בדף נפרד - עד עמוד אחד)

6. התועלת הצפויה מהמחקר (תיאורטית ויישומית): _____

חלק II: הסכמה למחקר

1. האם משתתפי המחקר/ הורים חותמים על טופס הסכמה?

☐ כן, משתתפי המחקר (נא לצרף טופס הפנייה והסכמה מוצעת, דוגמא באתר ביה"ס לחינוך, תחת תיקיית

טפסים)

☐ כן, הורים (נא לצרף טופס הפנייה והסכמה מוצעת, דוגמא באתר ביה"ס לחינוך, תחת תיקיית טפסים)

☐ לא. נמק'י: _____

2. אם המשתתפים אינם יכולים לחתום (קטינים, אנשים בעלי מוגבלות הזקוקים לאפטרופוס וכו'), האם תבקשי/י חתימה מהאפטרופוס של משתתפי המחקר על טופס ההסכמה?

☐ כן (נא לצרף מסמכים מתאימים)

☐ לא. נמק'י: _____

3. האם קיים קשר בין הסטודנט החוקר לבין המשתתף שעלול להשפיע על חופש בחירתו להשתתף במחקר?

☐ לא

☐ כן. פרטי: _____

חלק III: אי-נעימות של משתתפי המחקר

1. האם משתתפי המחקר צפויים לחוות אי-נוחות וסבל פיזי במהלך המחקר בטווח הקצר או בטווח הארוך?

☐ לא

☐ כן. פרטי: _____

2. האם משתתפי המחקר צפויים לחוות אי-נוחות וסבל פסיכולוגי במהלך המחקר?

☐ לא

☐ כן. פרטי: _____

3. אם ענית "כן" באחת מהשאלות הקודמות הסברי/י ונמקי/י מדוע המחקר חייב לדעתך לכלול מרכיבים אלו, ותארי/י מה ייעשה כדי לצמצם סכנות אלו. _____

חלק IV: רמייה והטעיה

1. האם המחקר מערב רמייה/הטעיה של המשתתפים?

☐ לא

☐ כן. פרטי: _____

2. תארי/י והסברי/י מדוע **אי אפשר** לבצע את המחקר מבלי לרמות/ להטעות את המשתתפים. רצוי להביא דוגמאות מהספרות למחקרים שהשתמשו בטכניקה דומה. _____

חלק V: הסבר למשתתפים ופיצוי על השתתפות במחקר (יש לצרף את השאלון/ שאלות של ראיון מובנה)

1. האם יינתן למשתתפים הסבר על מטרות המחקר לפני/ אחרי ביצוע הריאיון או מילוי השאלון?

☐ לא

_____ ☐ כן. פרטי: _____

2. האם המשתתפים מקבלים תגמול על השתתפותם במחקר?

_____ ☐ לא. פרטי/י מהו הבסיס להשתתפות במחקר: _____

_____ ☐ כן. פרטי/י איזה פיצוי: _____

חלק VI: סודיות

1. האם נתוני המשתתפים כוללים פרטים מזהים כלשהם מלבד מספר משתתף? (כולל הקלטות, צילומי וידאו).

☐ לא

_____ ☐ כן. פרטי: _____

2. אלו אמצעים ינקטו לשמירת סודיות הנתונים? _____

חלק VII: יכולת המשתתף לעזוב את המחקר לפני סיומו

1. האם יובהר למשתתפים כי הם יכולים לעזוב את המחקר לפני סיומו?

_____ ☐ לא. מדוע? _____

_____ ☐ כן

2. האם עזיבת המחקר לפני סיומו כרוכה בהפסד כלשהו מצד המשתתף (למשל, אי קבלת נקודות זיכוי או כסף)?

☐ לא

_____ ☐ כן. פרטי/י מהו ההפסד ונמק/י מדוע. _____

הצהרת הסטודנט החוקר

אני הח"מ מתחייב/ת לערוך את המחקר בהתאם לתקציר הליך המחקר המצ"ב, לפי כללי האתיקה המקובלים בתחום המקצועי ובאוניברסיטת בר אילן, תוך שמירה על סודיות ועל הוראות כל דין.

כמו כן, אני מתחייב/ת להסביר למשתתף/ת במחקר את מהות המחקר, לוודא שהבין/ה את ההסבר, ולקבל מראש את הסכמתו/ה בכתב של המשתתף/ת על גבי טופס ההסכמה מדעת המצ"ב.

שם הסטודנט החוקר	חתימה	תאריך
------------------	-------	-------

הצהרת המרצה/המנחה האחראי למחקר

אני הח"מ מתחייב/ת שהמחקר הנערך בהנחייתי ייעשה בהתאם לתקציר הליך המחקר המצ"ב ולפי כללי האתיקה המקובלים בתחום המקצועי ובאוניברסיטת בר-אילן.

שם המרצה/המנחה	חתימה	תאריך
----------------	-------	-------